

OPONENTSKÝ POSUDEK

k inauguračnímu řízení **doc. PhDr. Vladimíra Varsika, CSc.**
za profesora v oboru Klasická archeologie

Doc. PhDr. Vladimír Varsik, CSc., pracovník Archeologického ústavu SAV a zejména Katedry klasické archeologie Filozofické fakulty Trnavské univerzity v Trnavě, patří k předním osobnostem slovenské archeologické vědy a k významným badatelům pro dobu římskou ve střední Evropě. Navíc je absolventem prestižního Humboldtova vědeckého stipendia.

Vědecký přínos

Vědecký záměr docenta Varsika se začal formulovat tématem jeho doktorské práce *Štruktúra germánských sídlisk z 2.–3. storočia na juhozápadnom Slovensku*, kterou obhájil v roce 1998. K úspěšnému řešení problematiky germánských (kvádských) sídlišť napomohly i jeho rozsáhlé terénní archeologické výzkumy zejména na lokalitách Velký Meder, Bratislava-Trnávka a Vajnory. V sídlištní problematice, která náleží k nejrozsáhlejšímu a rovněž i k nejobtížnějšímu tématu doby římské v barbariku, navázal na terénní a teoretické výzkumy dr. Tita Kolníka – nestora slovenské archeologie. Tuto tematiku pak rozšířil komplexním přístupem k archeologickým a environmentálním pramenům. Rovněž podstatným způsobem posunul vědomosti o relativní chronologii labskogermánských nížinných osad podunajských Kvádů. Významné a v zahraničí často citované jsou jeho dvě monografie o germánských sídlištích doby římské, a to v Branči (2007) a v Bratislavě-Trnávce (2011) a početné další studie a příspěvky ke kvádské sídlištní archeologii.

Velmi důležité byly i jeho výzkumy na dunajském pravobřežní, tedy v Panonii, a to v Bratislavě-Rusovcích, kde se zabýval lokalizací a stavebně-historickým vývojem římského tábora v Gerulatě. Varsikovým záslužným vědeckým přínosem je prokázání přežívání domácí autochtonní (tedy keltské) populace do doby římské právě na území Panonie.

Třetí výzkumnou oblastí, která je zvláště v posledních letech těžištěm zájmu doc. Varsika, jsou rezidence kvádské společenské elity, jako nejviditelnější složky římsko-germánských vztahů ve 4. století. V tisku má nyní rozsáhlou a mimořádně důležitou monografii *Cífer-*

Pác – Eine spätantike Residenz im Quadenland, která vyjde v prestižním německém nakladatelství Dr. Rudolf Habelt. Tato lokalita má zásadní význam pro komplexní studium kvádské vládnoucí elity na sklonku doby římské. Rovněž se podílí na zpracování nejnověji objeveného pozdně antického dvorce v Podunajských Biskupicích.

Vědecký záběr doc. Varsíka obsahuje však daleko více dalších témat, např. markomanské války a průnik Římanů na Slovensko, artefaktuální výzkum keramiky, skla a spon ad.

Jeho přístup k řešení různých často aktuálních otázek studia římské a germánské společnosti je velmi precizní, nadregionální a komplexní. Vždy vychází z důkladné znalosti archeologických pramenů. O tom svědčí nejen početné a badateli kladně přijímané publikace, ale i jejich hojné citování na Slovensku a v zahraničí.

Pedagogický přínos

Varsikova vysoká erudice se projevuje i v pedagogické oblasti. Je aktivní ve vedení magisterských a doktorských prací. Má tři ukončené doktorandy, kteří se významně zapojili a zapojují do vědecké práce. Tři doktorandy v současné době vede, z toho jednoho na Univerzitě Karlově v Praze. Doc. Varsik je autorem řady učebních textů a spoluautorem učebnic pro studenty klasické archeologie. Jeho přednášky a semináře – především z témat římsko-provinciální archeologie, o Panonii, kulturních poměrech ve středodunajském barbariku a římsko-germánských vztazích – jsou mezi studenty žádané a oblíbené.

Vědecko-organizační přínos

Významný je rovněž jeho vědecko-organizační přínos. Podílel se na spoluorganizování konferencí. Je členem organizačního týmu mezinárodních protohistorických konferencí. Nyní sám aktivně připravuje XVI. ročník těchto konferencí „Archeologie barbarů 2021“ přímo na Trnavské univerzitě, a to s hlavním tématem *Barbari a ich elity (sídla, hroby, artefakty)*. Vedl čtyři projekty, z toho jeden mezinárodní. Aktuálně je řešitelem projektu *Krajina a sídla u Keltov a Germánov. Vzťahy navzájom, v krajine a ku krajine* (VEGA, 2021–2024).

Závěrem můžu shrnout, že rozsah a kvalita vědeckého, pedagogického i organizačního snažení doc. PhDr. Vladimíra Varsíka, CSc. je nejen ve slovenském, ale i v evropském

měřítku na vysoké úrovni. Proto jednoznačně doporučuji, aby vedlo jeho inaugurační řízení k získání titulu profesora klasické archeologie ke kladnému vyřízení.

Doc. PhDr. Eduard Droberjar, Ph.D.
Univerzita Hradec Králové

V Hradci Králové 18. 8. 2021